

Alejandro Gallastegi
Mallabia, Bizkaia (1916-1997)

Aurkibidea

Biografia

Mallabiko Uxarte baserrikoa.

Zintak

MAL-005

- **Proiektua:** Mallabiko euskara - Pello Mugarza
- **Elkarrizketatzailea(k):**
- **Data:**
- **Iraupena:** 45 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Alberdi Bilbao, Itziar
- **Transkribatzailea(k):** Mugarza Martinez, Pello - Ibañez, Jon

Pasarteak

1. Mallabiko antzinako kontuak

- **Erref:** MAL-005/001
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:40
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Antzinako kontuak.

2. Mallabiko antzinako kontuak

- **Erref:** MAL-005/002
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:00:40. **Bukatu:** 00:02:15
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

Durangora joan eta orduan gertatutakoa kontatzen du. Sorgin kontuak.

Transkripzioa

Esteban Lapatza, Manuelen aitte, sara saltzen Durunga jute suan da, gabien billurretan ibiltte suan. Gabak asko billurtze jua. Sarak astun artute doiel, "arre, arre! Kataluña Lorgoño"- kantatze jua- "Kataluña Lorgoño, arre, arre! earto goies da."

Askabarrin astue gaatu ei jakuan aurrien da, "arre, earto goies da" esa(n) jutzan astuai, baiñe astue geldi.

-Se errekoño da emen?- aurrie dana bete-bete sorgin urte(n) jutzen dantzan.

- Jesus esanda seiñetu notzen da anda errekoño martxosten danak- esa(n) jua.

3. Mallabiko antzinako kontuak

- **Erref:** MAL-005/003
- **Iraupena:** 0:02:25. **Hasi:** 00:02:15. **Bukatu:** 00:04:40
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Baserria » Baserriko lanak » Abere-hiltzea

Laburpena:

<p>Txahal-hiltzea. Emakumea goruetan.</p>

Transkripzioa

Eurras, Goittako osaba sana ta Uxartekue, Otzoneko eskatzien, suonduen jauasen, Domingo be éurekin. Orrek mutikuek jauasen da, akordau jakuan aintxe, daun-daun, txala ill bidabela, eta esa(n) jutzan Goittako osabiai:

- Txala ill bijuat ointxe, eutzikutzek?

- Bai, eutzikutzet.

Jun da kortatik ekarri jua txala "txikili-txokolo, txikili-txokolo", bietz-oskolotz baten.

"Ill eingo ete jok" pentzatzen egon ei sittuan eurek eta, baitte, eta ataire ta "digrosk" jo ta garbittu jua txaloi.

Paskula, Domingon andrie, Goittan górtan suan da batamatek esa(n) jutzan Domingok txala illdabela ta jun dok Paskula etxa:

-Baiñe, Domingo, ser einddozu?

-Su ixixillik, ándrak óilluen árrautzekin da beixan esnias ainddu, bestela ixixillik-esa(n) jutzan Domingok. Txala illde-garbi ei(n) jua.

Gero, bixaon goxien, Goittako osabie jun suan atza ta, odoloste bat sotzien sartute jeukan Domingok, prasatan erretzen. Goittako osabiai, -gurok?- eskiñi tte, -es neuk jan bijuat- ta buelta ein dde berak ja(n) jua odolostioi. Oixok danoi.

4. Mallabiko antzinako kontuak

- **Erref:** MAL-005/004
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:04:40. **Bukatu:** 00:06:30
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Baserritarren arteko kontuak.

Transkripzioa

Uxarteko osabie ta Goittako osabie jun sittuan baten Lapatza, denpora txar batas. Estebani denpora txarra gustatze jakuan da esa(n) jutzen árei:

-Au denporie earra!

-Bai, denpora txarra da!

-Bart ordubatetan txori torrepuk(sic) etxaburuko aixtixen "kirrink, kirrink" eitte najuen. Ori seiñaletxu politte denpora earrak eitteko.- esa(n) jutzen Estebanek.

Uxarteko osabiek esa(n) jutzan:

-Gurien be atzo katuek sille beltetan sekuleko dantzak erabilli sittuen.

-Je, je! Ori beste seiñaletxue politte denpora earrak eitteko, katu saarren sille beltetako dantzak. Ori seiñaletxue politte denpora earrak eitteko.

Denpora txarra gustatze(n) jakuan, kontisu, ta denpora txarrak posik eukitte jua.

5. Mallabiko antzinako kontuak

- **Erref:** MAL-005/006
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 00:07:30. **Bukatu:** 00:08:25

- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:

Baserritarren arteko kontuak.

Transkripzioa

Leena, Mallibixen, Turubio Etxebarriko ta Talo Txiki asarratu sittuan. Eldu jutzen burruke, Mallibiko Sirkulun de eskillaretan beera bueltaka ju(n) sittuan. Eskillara buruko lauen gaatittuk eta Don Julian medikuakin bat ei(n) juen an. Don Julianek pentzatze(n) juan asarratute ebisela, baiñe okerrerixas ebillasen bixek.

Don Julianek "bakie, bakie" esa(n) jutzen da Turubiok:

-Santisima Dios! Bedorrek duke gure arduraik ala?- kontestau jutzan medikuai.

-Arduraik es, baiñe, neuk pagaukot serbesa pixkat eta serbesa pixkat eran biau.

Baietz esan da, bixek artu, Talo Txiki tte Turubio ta, jun de serbesie era(n) juen iruren artien.

6. Mallabiko antzinako kontuak

- **Erref:** MAL-005/007
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:08:25. **Bukatu:** 00:10:30
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Perretxiko bila
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:

Aita perretxikotara. Baserritarren arteko haserreak.

Transkripzioa

Uxarteko osabie ta gure aitte jun sittuan bein perretxikuta, Iñusiñako basora. Beranin esese, bestianin be perretxikuten iñor ibilli daitten apenas gustatze jakuan Ainddiberko etxekandriai, Patxi Ainddiberren amai. Bat ein juek an osabiek, Patxik eta gure aittek eta asarratittuk Ainddiberko etxekandrie ta Uxarteko osabie. Bata erremarian alde batetik eta bestetik bestie.

Ainddiberko etxekandriek makillie ei jeukan eskuen. Jaurti jutzek golpie makillias eta makilliorrek erremalangie jo. Uxarteko osabiek golpe ei(n) jutzek beste puntetik eta bixek alkarri tireka ibilli sittuan, alkar bensitzen. Patxik albotik:

- Ortxe ama, aprobau ortxe!- Esate ei jutzan.

Apurke, apurke, Uxarteko osabiek tiretu te tiretu, apurke apurke, erremalangan katittuko espada ainddu ein bier. Ainddu jutzek eta Uxarteko osabiek irebasi.

Éskutatik makillie etautzenien Áinddiberko etxekandriek:

- Beñ eukaut urrau! - esa jutzan.

Ori ortxe akabatzok.

7. Mallabiko antzinako kontuak

- **Erref:** MAL-005/008
- **Iraupena:** 0:03:10. **Hasi:** 00:10:30. **Bukatu:** 00:13:40
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Baserritarren arteko haserreak.

Transkripzioa

Otzoneko artápien léna, Uxarteko osabie ta Seberiano jeuasen alkarrekin. Berue itzela. Geri-Iberreko ama-sémiek, txalas Ermun ixenda, beetik gorutz jatorrasen.

Amak esan ei jutzan Seberiano:

-Ur apur bat ekarrikustek, mutiko, egarrixek najatok eta?

Seberianok:

-Es, nik es.

Úxarteko osabiek:

-Neuk ekarrikotzut.

-Ia ekarteustan ba!

Ekarri jutzek Úxarteko osabiek ure ta, soose góson bat edo bi emon

Úxarteko osabiai. Gero, árek alde ebenien, Seberianok ure ekarteik es,

baíñe, gósuk jateko gogue ta gósuk eskatu Úxarteko osabiai.

Úxarteko osabie okerra. Akordau jakok ara estartertza jun da - an

sapartaburuk gorri-gorrixek- áretxek sapartaburuk ártzie ta eru jutzesak Seberiano:

-Amen jukas ba, arek emondako gósuk gure baittuk.

Baietz! Artu eskun da, rraaau! sartu jittuk auen gólpier, erre jutzek aue,

Jesus!, gero dana arrantzie ta eskarmentue. Úxarteko osabiek anka.

Úrrengo dómekan Ortusarreko etxonduen, Úxarteko osabie ta gure aitte mesetatik etxa, ta Seberianon aitte mesa nausitta. Antxe akordau jajok

Seberianon aittai Úxarteko osabie amenasatzie:
-Se eitzan gure Seberianoi lenguen? Se eitzan gure Seberianoi?
Úxarteko osabiek étxeukan beste erremedixoik, kontisu. Obatu jutzek
Úxarteko osabiai ormian kontra, rraau! bastartu te, albotik ánka eindde
librau suan.
Álan esate juan berak.

8. Mallabiko antzinako kontuak

- **Erref:** MAL-005/011
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:15:50. **Bukatu:** 00:17:35
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Teileria inguruan gertatutako ipuina.

Transkripzioa

Basilio Iñusiñako ta Eugenio, Basilion aitte, tellerixan araketan jabillasen baten. Basiliok Urkixako auntzai oostu te poltzikun txiliñe jeukan. Basilio ittaurren da aitte átzien, Basiliok poltzikoko txiliñai saatie etatze jutzan. Aittek oserbau jutzek átzetik saatie ta esa(n) jutzek:

-Se dukek or?

-Nik etebe etauket. Nik etauket eter!

Osta be ekiñalditxue ta osta be "txikili-txikili" txiliñek saatie:

-Soose baukek eta erakutzik!

-Nik etauket eter!

Osta be beste jeurt bat edo bi tte osta be saatie. Aittek derrigorrien erakutzi erai jutzan da: Urkixako auntzan txiliñe.

-Nundik ekarriok au?

-Urkixako auntzai kendu nutzen atzo.

-Ba, entregaik derrepente. Ementxe gánauek geldi diela itxaine eingo juat eu etorri arte ta entregaik ori Urkixa segidun.

Ta bilddu juan Urkixa txiliñe entregatza.

9. Mallabiko antzinako kontuak

- **Erref:** MAL-005/012
- **Iraupena:** 0:01:41. **Hasi:** 00:17:35. **Bukatu:** 00:19:16
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:

Baserritarren arteko kontuak.

Transkripzioa

Oin urte asko, Gomesian, enpalmian onduen, kéixak jeuasen edarrak. Ni, Antonio Aitxuluetan dauena ta "Entran" Lapatza jun gintzuasen keixatá. "Entran"-ek eskupetie jeukan da Gomesiako Paulak txakurre esarri oskuan keixa gaiñien gauesela. Salto ei(n) genduan keixatik eta "Entran" Lapatzai esa(n) najutzan:

-Ekarrik ona eskupetioi.

Txakúrrek aures-aurre "bau-bau" saunkatze justan. Jaurti jutzat da txakurre bustenas gora. Agin danak bota najutzasen tiruakin.

Gero Paulak esa jutzen semiei, txakurre eridute geldittu dala basuen da etortzeko.

Etorri sittuan Andres ta, Pedro ta. Gu orduko Goitta Etxebarrire aiñeketan pasaute.

Ortugar Txikixe jebillan Eltzubire, Gregori nobixa jua da. Mutillok eskopeterue topatzen jabillasen, baiñe etxuen topatzen. "Eltzubiko atiek "kirrink" einddau te Ortugar Txikixe ixen da tirue jaurtitzena" esa(n) juen.

10. Mallabiko antzinako kontuak

- **Erref:** MAL-005/013
- **Iraupena:** 0:00:34. **Hasi:** 00:19:16. **Bukatu:** 00:19:50

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Baserritarren arteko kontuak.

11. Mallabiko antzinako kontuak

- **Erref:** MAL-005/014
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 00:19:50. **Bukatu:** 00:20:55
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:

Baserritarren arteko kontuak.

Transkripzioa

Oin urte mordue dala, Goitta-Etxebarrire jopide aundixe jeuken gure anai Patxik, Basiliok eta Anton Goittak. Goitta- Etxebarrixen étxeuken argik eta étxaurretik joian Apoiterra linie ta argixe ipini bibela. Lasto alanbrias ipini juen argixe. Txipristiñek etatze jittuan eskatzien da:

-Turubio, eixosu bedorri txise!

Txise eitten asi ok eta etxutze(k) pa imanak tiretu!

Gero suteko lapikue be egosiko leukela arek indderrak. Suteko lapikora ipiñi juen da eskatzien sier bueltaka...

Ortxe amaitzok ori.

12. Mallabiko antzinako kontuak

- **Erref:** MAL-005/015
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:20:55. **Bukatu:** 00:23:00
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Antzina gertatutako ipuina.

Transkripzioa

Basilio Iñusiñako, leena mutikotan, Iñusiñako esparrun ardi sain ego(n) suan. Eugenio Anddiberrekon aittitte onako perillias, perilla aundixas ibiltte(n) suan.

Basiliok ardi sain euen lekutik:

-Ainddiberreko biter! Ainddiberreko biter!- esa(n) jutzan.

Ainddiberreko etxaunek es, baiñe etxekandriek entzun ser esautzen da etxekandriek gero Basillion amai esan Basiliok ser esautzen.

Gero Basillion ama(k) pe árekin ondo gure juan da árei edarra eittiegaittik, jaixegun euberdi ostien, Ainddiberrera eru(n) juan Basilio, etxaunei eskun mun erainde parka eskatzen. Ainddiberreko etxaune kafe artzen jeuan da esan ei jutzan:

-Onek Ainddiberreko biser esan ei otzu te parka eskatzen dakat.

-Ba jarri emen. Ekarrixosu oni kafe-esa jutzan etxekandriai.

-Bai, baiñe, lelengo parka eskatute oba da, úrrengorako be!- etxekandriek.

-Es, jarri emen, neure onduen. Euki espanajok esustan esango ta. Jarri ari ementxe ta ekarri oni kafe.

Ta ekarri kafe ta kafe emo(n) jutzan beran ondun.

13. Mallabiko antzinako kontuak

- **Erref:** MAL-005/016
- **Iraupena:** 0:02:14. **Hasi:** 00:23:00. **Bukatu:** 00:25:14
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Hiletak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

<p>Hileta Ermuan. Baserrira itzultzeko beldurra.</p>

Transkripzioa

Gure ámama ta Bóliña, Ermure, euren etxarteko baten enterrure jun sittuan leena.

Ermutik etxa datosela, Aitxixotik bueltan, Mallibittik etorri bier, bestetik bide txarra jauan da.

Datosela, San Pedrora allegaittuk ta mosoluek San Pedroko kanpantorran "kirrissssk! ei(n) jutzen. Billurtu sittuan bixek eta gure ámamak esa jutzan Bóliñai:

-Se ixen da ori?

Bóliñak esa jutzan:

-Estaki(t) nik, geure bidien goies da Jangoikuk gure daben bat ixengo da.

Andik eta burdin kurutza berbai(k) pe alkarri ein barik, ixixillik etorri sittuan. Burdin- kurutza sienien batak Boliña jun bier eta bestiek Goitta etorri bier. Ámamak esa(n) jutzan:

-Neu be órtixik nator, émendik juten billur nas da.

-Su jungo siñateke, baiñe neu esin nitteke- da bixek Boliña jo juen.

Ori suan Boliñako Donaton aittitte, ta Donaton aittitte suan Agustin Bóliña.

Aittek esa(n) jutzan Agustiñi:

-Agustin!

-Ser?

-Lagundixok oni Goittara!.

Da Agustiñek lagundute etorri suan Goitta.

Ori be kastauo(k) pa!

14. Mallabiko antzinako kontuak

- **Erref:** MAL-005/017
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 00:25:14. **Bukatu:** 00:27:35
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:

Baserritarren arteko kontuak.

Transkripzioa

Goittako beeko esparrun, Onandiko beixek beti sartze sittuan. Eurek gari ebatetako gordeta eukitte juen a basue ta beti Onandiko beixek barrure.

Iñusiñako Basilion amak esan egun baten Úxarteko osabiai:

-Oin be Ónandiko beixek suen esparrun an das, ba!

Jun Úxarteko osabie ta beixok bájakarrasen etxa ta, Ónandikuk solo lusien gari ebaten. Diar ei(n) jutzek beixek etxa dakasela euren esparruen egon diela ta. Eta ei jutzen an jardun bat. Júmari Ónandikuek. "Nekabuen Dios" esan ei jua da abisauok beeti(k) gora. Antoni sanak beetik alako kalamatrikaik, seguru, te Uxarteko osabiek esan ei jutzan:

-Banator beerago, émendik estot eser entzuten da.

Abixau ei suan Úxarteko osabie beera ta, ostabe aren jardune seguru, beetik.

-Ixillik ego(n) saitte seure agin aundixokin- agiñik bape es ei jeukan, ba-
Ixillik egon saitte seure agin aundixokin- esa(n) jutzek eta:
-Banajaukesak naixa neukek ire potru(k) paiño.

15. Mallabiko antzinako kontuak

- **Erref:** MAL-005/018
- **Iraupena:** 0:17:25. **Hasi:** 00:27:35. **Bukatu:** 00:45:00
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

<p>Pedro Lapatzaren inguruko kontuak. Erromeria Osman.</p>

Transkripzioa

Pedro Lapatza, leena, Traaka jute suan euberdi ostien, sarritten Traakuk eurek baskaldu orduko. Besteik iñok erlojuik etxeukan, erlojue ser san be askok étxuan jakingo. Arek erlojue poltzikuen, urriñetik entzuteko saatie "tris tras, tris tras, tris tras..." erabilte jua. Traaka jun da, iñor beuen, danei, soltau erlojue ta, "onek erruberionek orri buelta emoteutzela, bestiai bestik eitteutzela, bestik a eitten dabela, erakutzi dana ta axe erakutzittekuen Osma erremerixa.

Osman eitte(n) suan leena erremerixie, ta San Junen be bai. A Osma, Markitten jukan nobixie. Eskondu be aretxekin ei(n) suan.

Gomesiakun eitte jua iñoi aundi bat- iñuilari edarra ei suan. Estebanen etxetik entzun aren iñuixe ta:

-An gure orru-aundi, an gure orru-aundi, istarri-aundi badoie.

Eiberren bisi ixen suan. Neu(k) pe ondo esautu najuan. Bittor eskondu sanien be San Junen lelengo ta gero Traakun ikusi najuan, Bittorren bodan. Ni txakur-estegure ju(n) nitzuan, ta aintxe bota genduan egune sabaldu artekue.

16. Mallabiko antzinako kontuak

- **Erref:** MAL-005/019
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:01:00
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:

Haize handia egon zeneko gertakizuna.

Transkripzioa

Oin urte mordue axe billurgarri bat ego(n) suan emen parajien. Lapatzan Bittor da aitte sana sustau sittuan etxien egoten be ta oeko koltxoi bana artu lepuen bixek eta etxaburuen txabolie jeuken da araxe txabola jun sittuan. Tantai aundi bat apurtu jutzen kontran axiek eta billurtu sittuan.

Landa barrenien beste tantai aundi bat apurtze(n) jok, billurtu sittunan an be. Etxaburun estartatxo bat jeuan, aintxe koltxoi bat bota aspittik, beste bat gaiñetik, eta goxa artekue aintxe pasau juen.

17. Mallabiko antzinako kontuak

- **Erref:** MAL-005/020
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:01:00. **Bukatu:** 00:02:15
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Antzina gertatutako ipuina.

Transkripzioa

Leena, Goitta Etxebarrixen berrogeiñe urte inguruko asto saar bi jukesan. Nik eta lengosuek Dionisiok artu genduasen astuok aurrien. Sologoittin isengurie jauan. Sartze jittuau astuok isenguran eta urten esin. Neskasartxu Mari Justiñek erreparatze(n) oskuk, martxa eitte jutzau Lapatzako soluetan gora, Lapatzako etxaburure ta andik beittu guk: -Madarikastiok!-esate(n) oskuan beetik neskasartxuorrek- Madarikastiok! Astuek sepulturan ipiñi oskus de!

18. Umetako kontuak

- **Erref:** MAL-005/021
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:02:15. **Bukatu:** 00:03:30
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:

Umetako kontuak.

Transkripzioa

Léna eskolan Mallibixen ibiltten gintzuasen da amai peesta bi atrapau najutzasen etxien. Ju(n) nitzuan eskola. Mallibixen tabenera bat Kristina esate jakona jauan.

-Ónetzek peesta bixon pikupasak emon bistesus.

-Jesus! Estok gitxi jan bier- esa(n) justan.

-Jangoittut- Eta talue lakoxe pikupasak periodiku bat bete-bete emo justan. Gero, ba, esin jan. Domingo Iñusiñako ta bixok San Pedron beera bagatosak eta "jan eisa(k) pa" esate(n) najutzan. Jate justasen baiñe, geixa jatie gure najuan nik.

-Etxien ónek ikusten bajustesak balarrixok berotuko justesak niri! Janeisak!

-Jaten najabik- atza esate justan.

Gero, ba, janok jan eindde be esin genduasen amaittu. Etxera orduko sasi moltzotxo baten aspixen papelién batu-batu eindde úrrengo egunako gorde najittuan. Úrrengo egunien be ondo etorri sittuan.

19. Mallabiko antzinako kontuak

- **Erref:** MAL-005/022
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:03:30. **Bukatu:** 00:04:45
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Antzina gertatutako ipuina.

Transkripzioa

Leena, gure aitte sana, Ónandiko osaba sana ta Otzoneko Jose Domingon aitte sana Mallibittik, eta maixue San Pedroko elixpién andriakin.

Batamatek, etxakixat seiñ ixengo san:

- Maestro kakamaestro! Maestro kakamaestro!-osta be.

Maixuorrek urtetze jok eta aite sanak eta Ónandiko osaba sanak anka.

-Quien ha sido? Quien ha sido?

-Nekauen sos, gero!- Esa jutzan Otzoneko Jose Domingo sanak. Bueltau juan maixuoi aguro átzerutz.

20. Mallabiko antzinako kontuak

- **Erref:** MAL-005/023
- **Iraupena:** 0:02:40. **Hasi:** 00:04:45. **Bukatu:** 00:07:25
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Antzina gertatutako ipuina.

Transkripzioa

Iñusiñako Basilio Goitta boleta etortze suan, Goittako posu onda. Traperue sestue itxi Otzoneko landabarreneko orma gaiñien da Iñusiña trapuik dauen ala es jakitten da Basilio beeti(k) gora.

Ak traperuk sintture barrixek eta erabiltte(n) jittuan da Basíliok jakin selan erabiltte(n) sittun.. Errekistau jutzek beeti gorutzien sestuoi tte sestuan ondarrren sintture barrixek topau. Lotu gerrixen da, ara!

Gero Úxarteko osabie ta kuadrillie juntaittuk eta:

-Iño, sinttture barrixe be baukesu.

-Amak ekarristen atzo Durungotik.

-Joño, Mari Josepak ekarriotzu?

-Bai, amak ekarriste.

-Baitte dotorie!

Baebillan sintturias da etorriok traperue bueltie eindde. Sintturian paltie artu jok eta igerri ak.

Atrapau jok traperuk eta sapusteko kontue. Bertan kolpe ei(n) jutzek eta Bixenti Ortusar beeti(k) gora, Traakora. Ak goiko bidetik:

-Et, et! Geu be emen gaittuk gero!

Orduntxe Basilio librau. Traperuk orduntxe ainddu, bestelan apurtze(n) juan bertan. Sintturie kendu eta itxi juan sintture barik.

21. Mallabiko antzinako kontuak

- **Erref:** MAL-005/024
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:07:25. **Bukatu:** 00:08:05
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

<p>Antzina gertatutako ipuina.</p>

Transkripzioa

- Harek erlojuk be, hemen kordel baltza.

- A ba lehen kordoie.

- Ta honakoixie patatie.

- Bai.

- “Ta ze ordu da Esteban?” Ba laster ikusko dogu, “hamarrak eta hamar”.

Gure aitxak esaten eban beti hamarrak eta hamarrien eukitten bala harek, ta beti preguntie tragaporata porsea jutun ei zan, ta “ze ordu Esteban?” ta tentatzen be bai e! Ta “laster ikusiko dogu, hamarrak eta hamar”, ta...

22. Mallabiko antzinako kontuak

- **Erref:** MAL-005/025
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:08:05. **Bukatu:** 00:08:45
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

<p>Antzina gertatutako ipuina. Gaztetan egindako okerkeriak.</p>

Transkripzioa

- Batzuk inderra batu biher, ta lapatzak kortako behidxei manda eulidxek, manda eulidxek gastau ein da.
- Bai.
- Ganadutan be.
- Bai.
- Ta han ta potetxo baten sartu ta han Trabakun plazin zan erromeridxie ta hondik herri e kamioien ta etxerako moduen, neska mordu kontixu, pikau, manda eulidxek etxerako gogue, ariñeketie...

23. Mallabiko antzinako kontuak

- **Erref:** MAL-005/027
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 00:09:34. **Bukatu:** 00:10:55
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

Laburpena:

<p>Antzinako bizimodua. Idi-probak.</p>

Transkripzioa

- Orduko sagarrak bai konformidadie.
- Bai.
- Hamen e horren etxi baiño beheratxua ziren haritz bi- edo ta beste pago bi-edo aproba dittuat.
- Bai, ordun leku askotakuak proba dittuaz.
- Ta neguen a lantzin pareja bat lotu.
- Bai.
- Etxe bakotxak.
- Bai.
- Ta handik gora, ha Utzunen granjak dauzen etxe aurrera behetik gora.
- Bai.
- Ta ha harrixa han gora alztatzen ebanak zozer zozer ta gero ba e lantzin batek lantzin batek parejak lotute.
- Bai.
- Ha hakin harridxaz gero hor beste aldin, hau bizitza biku da, ta horko gizonai bestien parejak ikusten lan ta Patxiku agertzen da. "Patxiku zeuk be lotu egin biharko dozuz ba!".
- Bai.
- E ba ba lotu eingo dittut ba ta handik urteten dotse: "Ez horixe ez dozu erungo probara behirik!", ta andrik arrazo.
- Bai.
- Patxikuk itxi ein bihar ba itxi ta beno...

24. Mallabiko antzinako kontuak

- **Erref:** MAL-005/028
- **Iraupena:** 0:02:35. **Hasi:** 00:10:55. **Bukatu:** 00:13:30

- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

<p>Antzina gertatutako ipuinak.</p>

Transkripzioa

- Han kamiño eskiñan keixa baltzak edarrak ta keixara igon dou horren anaie, ni ta hori, Eiberren hori bizi dana, Eugenio.

- Bai.

- Ta keixa ta haren eskopetie Eugenion anaiana.

- Bai.

- Iñaxiona. Ta andri horrek e sentidu gaittu keixan ta “hona pri pri pri, hona hona, hona, intu horri intu horri!”. Ta salta ein dau keixa ganetik ta horri lapatzak ekarri hona eskopeti hoi ta txakurre ta hor hamar bat metrora edo goratxua “uau uau uau”, “danba” nik, ta hauxe ein jutsen buztanai, buelta. Ta gero horrek lapatzak mutikuek zezteru zan aitte, horren Eiberren bizi danan aitte.

- Manuel.

- Ta tentau harek Manuelek ta txakurrek Priñek ondo jaten dok? ta bai esnetan e ogixe bustitxen bapez duk hagiñik ta esnetan busti ogixe ta jaten dau ta gustora lapatzako zaharroi, ta ba gero e ospa ta gero amak esan bere mutikuo ba txakurrei ze pasau jakon, tiru bota dotsela ta harek ezagutu ez gu urrintxua egon be ta, ta gero hori e beheku Ortuzar txikixe, nobixie euken han Eltzubixen, Eltzubixen ta harek e mutiko gaztiok zeintzuk izan ete giñen-edo basouk errekatatzen ta harek e entzun dok atiek kirikin ein dabela ta Ortuzar txikixe ixen zala, Ortuzar txikixe hor be.

- [...] ta danak librau.

-Kirikin ein ebala atij eta ba etxera kontxu nobixian etxera ba hori Jerezeku hori.

-Zeuk be desentik zera bide zidorra einde ipiñi ta tranpie ipiñi ein zotsen.

- Zeri?

- Ortuzarri.

- Tranpie ipini?

- Tranpie holakoixie, bai.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-06-04

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com